

Methotrexaat (MTX)

Inleiding

Uw behandelend arts en/of verpleegkundige heeft met u gesproken over het gebruik van Methotrexaat (MTX). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van Methotrexaat en over hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Deze folder is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of verpleegkundige terecht.

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziektes voor kunnen doen. Medicijnen kunnen de darmontstekingen onderdrukken, maar ze kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de ontstekingen en daarmee de klachten weer terugkomen.

Werking

Uw behandelend arts schrijft Methotrexaat (MTX) voor wanneer andere medicijnen niet of onvoldoende hebben geholpen. MTX behoort tot de groep immunosuppressiva. Dit zijn geneesmiddelen die de natuurlijke afweer onderdrukken en op deze manier de ontstekingen in de darm afremmen. Effecten van MTX kunnen binnen vier tot acht weken merkbaar zijn. Er zijn echter ook patiënten bij wie de behandeling pas later effect heeft. Bij goed effect wordt MTX langdurig voorgeschreven.

MTX kan in combinatie met andere medicijnen worden voorgeschreven en gebruikt.

Gebruik

MTX bestaat in de vorm van tabletten en onderhuidse (subcutane) injecties. Voor de behandeling van de ziekte van Crohn worden bij voorkeur onderhuidse injecties voorgeschreven. Tabletten MTX worden bij de ziekte van Crohn wisselend opgenomen waardoor de werking minder voorspelbaar is.

MTX wordt één keer per week gegeven via een injectie, steeds op dezelfde dag van de week. Injecteren na de avondmaaltijd vermindert de kans op bijwerkingen. De injectie wordt toegediend door uzelf of iemand in uw omgeving.

U ontvangt instructies van de mdl-verpleegkundige over de injectietechniek. Hoewel het misschien een eng idee is, blijkt het zelf spuiten in de praktijk mee te vallen en goed aan te leren. Wanneer u hulp van iemand anders krijgt bij het injecteren is het noodzakelijk dat deze persoon eveneens getraind is. Bewaar MTX zoals op de verpakking vermeld staat.

Bijwerkingen

Het gebruik van MTX kan leiden tot bijverschijnselen die van korte duur zijn of snel verdwijnen na het stoppen met de medicatie. Longontsteking is een zeer zeldzame bijwerking. Ook bestaat er een relatief verhoogde kans op infecties door een stoornis in de bloedaanmaak. Hierop zal uw bloed regelmatig worden gecontroleerd.

Na de injectie MTX kunt u last krijgen van:

- Ontsteking en beschadiging van het mondslijmvlies;
- levertestafwijkingen. Hier merkt u zelf meestal niets van. Uw bloed wordt regelmatig gecontroleerd op deze leverwaarden
- misselijkheid, braken, verminderde eetlust, diarree.

Wees tijdens de behandeling met MTX attent op de volgende verschijnselen:

- hoge koorts;
- aanhoudende hoest;
- groen slijm ophoesten;
- kortademigheid;
- huidafwijkingen;
- blauwe plekken.

Neem contact op met uw behandelend arts als één of meerdere van bovenstaande verschijnselen of andere lichamelijke klachten optreden.

Foliumzuur

Om bijwerkingen als misselijkheid, braken, verminderde eetlust, diarree en ontsteking van het mondslijmvlies te verminderen schrijft de arts foliumzuur voor. Foliumzuur is een vitamine (B11) en wordt één keer per week gebruikt in een dosering van 10 mg. U neemt dit 1 tot 3 dagen na de injectie met methotrexaat in. Uw arts kan van dit voorschrift afwijken. Volg daarom altijd het voorschrift van uw arts.

Aanvullende informatie

Combinatie met alcohol

Alcohol in combinatie met MTX verhoogt het risico op levertestafwijkingen. Gebruik bij voorkeur geen of in ieder geval niet meer dan één alcoholische consumptie per dag.

Combinatie met antibiotica

Meld altijd dat u met MTX wordt behandeld wanneer uw arts een behandeling met antibiotica wil starten. Sommige antibiotica mogen niet in combinatie met MTX worden gegeven.

Zwangerschap en borstvoeding

Onderzoek heeft aangetoond dat MTX schadelijk is voor het (ongeboren) kind. Zorg daarom voor goede en betrouwbare anticonceptie als u MTX gebruikt. MTX wordt daarom nooit gegeven bij zwangerschap of borstvoeding. Heeft u een kinderwens, stop dan in overleg met uw arts met MTX. Dit geldt voor vrouwen én mannen. Daarna moet u nog 6 maanden wachten voordat het veilig is dat de vrouw zwanger wordt. Ook in deze maanden is het dus belangrijk dat u goede en betrouwbare anticonceptie gebruikt.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, neem dan contact op met uw arts of verpleegkundige.

Contact

U kunt ons bereiken voor vragen, voor advies bij klachten/bijwerkingen of als u zelf een afspraak wilt maken voor het verpleegkundig spreekuur.

We hebben elke maandag tot en met donderdag telefonisch spreekuur tussen **8.00** en **9.00 uur**. U kunt ons bereiken op telefoonnummer: 0182-50 56 54.

U kunt ook mailen naar:

mdlverpleegkundige@ghz.nl.

Vermeld in uw e-mail uw patiëntnummer en/of geboortedatum. Wij proberen uw e-mail binnen twee werkdagen te beantwoorden.

Bij klachten of dringende vragen die niet tot het telefonisch spreekuur kunnen wachten, kunt u de secretaresse de hele werkdag (tussen 8.00 tot 16.30 uur) bereiken op telefoonnummer 0182-50 58 34.

Meer informatie

Op de volgende websites vindt u betrouwbare informatie over uw ziektebeeld:

- www.crohn-colitis.nl
- www.mlds.nl

Heeft u nog vragen?

Voor informatie over het Groene Hart Ziekenhuis (GHZ) kunt u terecht op onze website: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar: 0182-50 50 50.

Groene Hart Ziekenhuis, Locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis:
(0182) 50 50 50

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis Gouda
productie: Marketing & Communicatie
januari 2025
04.07.110